

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ต่างตระหนักกันว่า การให้การศึกษาแก่เด็กเท่านั้นยังไม่เป็นการเพียงพอที่จะส่งเสริมให้ประเทศก้าวหน้าไปเท่าที่ควร จำเป็นต้องให้การศึกษาแก่ผู้ใหญ่ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในวัยที่เป็นกำลังผลิตของประเทศ ความรู้ไปกับการศึกษาของเด็กด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่ค่อยพัฒนาเพียงใด การให้การศึกษาแก่ผู้ใหญ่ยิ่งมีความจำเป็นมากขึ้นเท่านั้น¹ เพราะถ้าพลเมืองที่เป็นกำลังผลิตของประเทศมีความรู้รอบคอบเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ทำให้การพัฒนาประเทศก้าวหน้าไปไม่ได้เท่าที่ควร ดังนั้น การให้การศึกษาแก่ผู้ใหญ่จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างยิ่ง

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาผู้ใหญ่มานานแล้ว และได้เริ่มดำเนินการศึกษาผู้ใหญ่มาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2483 โดยให้มีการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับหนึ่งและระดับสอง เพื่อจะลดจำนวนผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือให้น้อยลง และต่อมาได้เพิ่มระดับสาม ระดับสี่ และระดับห้าเป็นการศึกษาขั้นสืบเนื่อง เพื่อเปิดโอกาสใหญ่ให้ผู้ที่ไม่รู้หนังสือในวัยเด็กได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ ตลอดจนให้ผู้รู้หนังสืออยู่แล้วได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม² จากรายงานการติดตามผลค่าเนื้องานการศึกษานอกโรงเรียนประจำปี 2515 ถึง 2516 พบว่า มีผู้มาเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญเป็นจำนวนมากเพิ่มขึ้นทุกปี คือปี

¹ เกรียง เอี่ยมสกุล, "การศึกษาผู้ใหญ่ของกรมวิสามัญศึกษา," วารสารการศึกษาผู้ใหญ่, 8 (พฤศจิกายน - ธันวาคม, 2514), 6.

² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กองแผนงานการศึกษา, รายงาน : ประชากรกับการศึกษานอกโรงเรียน 2515 - 2516 (พระนคร: กองแผนงาน, 2518), หน้า 44.

พุทธศักราช 2515 จำนวนนักเรียน 66,847 คน ปีพุทธศักราช 2516 จำนวนนักเรียน 83,525 คน³ และปีพุทธศักราช 2517 จำนวนนักเรียน 108,582 คน⁴ ทั้งนี้เพราะการขยายการศึกษาภาคบังคับถึงขั้นประถมปีที่เจ็ดยังไม่ทั่วถึง และสถานที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาในระบบโรงเรียนยังมีไม่เพียงพอที่จะรับนักเรียนได้หมดทุกคน จึงทำให้ประชาชนส่วนที่ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบโรงเรียนตามปกติมุ่งมาเข้าเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญชั้นสิบเนื่องมากขึ้น และถึงแม้การศึกษาผู้ใหญ่จะขยายวงงานออกไปกว้างขวาง แต่ก็ยังมีบุคคลบางจำพวกที่โดยฐานะมักไม่มีโอกาสได้เข้าศึกษาเล่าเรียน⁵ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากหลายสาเหตุ ได้แก่ การขาดแคลนทุนทรัพย์ อยู่ในท้องที่ห่างไกล ต้องออกมาช่วยพ่อแม่ประกอบอาชีพ ไม่มีเวลาดมาเรียน ซึ่งจะเห็นว่าอุปสรรคที่สำคัญอันหนึ่งของผู้ที่ทางการศึกษาถือในชั้นสูงต่อไปก็คือ ทุนทรัพย์ ดังเช่นผลการวิจัยของบอทส์แมน⁶ (Botsman) ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสนใจ ความต้องการและทัศนคติของคนงานในนครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ในการที่จะศึกษาต่อ พบว่าคนงานทั้งชายและหญิงมีความต้องการที่จะศึกษาต่อ แต่ไม่สามารถจะกระทำได้นี้เนื่องจากขาดแคลนทุนทรัพย์

³สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กองแผนงานการศึกษา, รายงานติดตามผลดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนประจำปี 2515 - 2516 (พระนคร: คณะกรรมการ, 2518), หน้า 18.

⁴กรมสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, การศึกษายุใหญ่ (พระนคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2518), หน้า 49.

⁵กระทรวงศึกษาธิการ, รายงานการสัมมนาการศึกษานอกโรงเรียน (พระนคร: กระทรวง, 2517), หน้า 111.

⁶Peter Bernard Botsman, "An Analysis of the Continuing Education Interests and Needs of Blue Collar Factory Workers," Dissertation Abstracts, 36 (October, 1975), p. 1978-A.

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร ผลที่ได้จากการวิจัยจะทำให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่กำลังศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีค่าครองชีพสูง จังหวัดหนึ่ง และเป็นจังหวัดที่มีการศึกษาผู้ใหญ่มากกว่าภูมิภาคอื่น ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาผู้ใหญ่ที่จะได้ทราบถึงวงเงินค่าใช้จ่ายส่วนตัวและสามารถประเมินกำลังด้านการลงทุนส่วนตัวเพื่อการศึกษา เพื่อจะได้เตรียมทุนทรัพย์ที่จะนำมาใช้จ่ายเพื่อการนี้ก่อนจะเข้าศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบายในการบริหารงานของโรงเรียนนักศึกษาผู้ใหญ่ ตลอดจนเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปพิจารณาเพื่อปรับปรุงงานด้านการศึกษาผู้ใหญ่ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัยมีดังนี้

1. เพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ภูมิลำเนาเดิม และเพศ
2. เพื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ภูมิลำเนาเดิม และเพศ

สมมุติฐานของการวิจัย

เนื่องจากนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานครมีภูมิลำเนาแตกต่างกัน กล่าวคือ บางคนมาจากต่างจังหวัด บางคนมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานคร และศึกษาอยู่ในระดับที่ต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับห้า จะมากกว่าระดับสี่และระดับสามตามลำดับ เพราะค่าใช้จ่ายบางประเภท เช่น ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าอุปกรณ์การศึกษาจะมากขึ้นตามระดับการศึกษา กล่าวคือ ถ้าเรียนอยู่ในระดับสูง จะเสียค่าธรรมเนียมการศึกษามากและลดหลั่นลงมาตามลำดับ ส่วนอุปกรณ์การศึกษาก็เช่นกัน

2. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัดจะมากกว่า ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร เพราะนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มา จากต่างจังหวัดส่วนใหญ่มักจะต้องเสียค่าที่พัก และมีผลทำให้เสียค่าใช้จ่ายอื่น ๆ มากกว่าด้วย แต่นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ไม่ต้องเสียค่าที่พัก

3. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ชายกับนักศึกษาผู้ใหญ่หญิงจะแตกต่างกัน เพราะนิสัยการใช้จ่ายของชายและหญิงไม่เหมือนกัน จึงทำให้ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาผู้ใหญ่ชาย และหญิงแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญที่กำลังศึกษา อยู่ในระดับสาม ระดับสี่ และระดับห้า ในกรุงเทพมหานคร ภาคปลาย ประจำปีการศึกษา 2518 ซึ่งได้จากการสุ่มจากโรงเรียนนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ตัวแปรอิสระที่ทำการศึกษา คือ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนาเดิม และเพศ ส่วน ตัวแปรตามคือ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่

3. ศึกษาเฉพาะค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เป็นฆราวาสเท่านั้น ไม่รวม ภิกษุสามเณร

ข้อตกลงเบื้องต้น

กลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามค่าใช้จ่ายส่วนตัวตรงตามความเป็นจริง

ความจำกัดของการวิจัย

การวิจัยนี้อาจมีความคลาดเคลื่อนเนื่องจาก

ข้อมูลที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ ได้มาโดยการให้นักศึกษาผู้ใหญ่ประมาณค่าใช้จ่ายส่วนตัว ของตนเอง ซึ่งอาจจะมี ความคลาดเคลื่อนจากการใช้จ่ายจริง เนื่องจากการประมาณ นอกจากนี้ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ทำการศึกษาในครั้งนี้คิดเฉพาะค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่

ศึกษาในภาคปลายของปีการศึกษา 2518 เท่านั้น ซึ่งอาจแตกต่างไปจากภาคเรียนอื่น

คำจำกัดความของการวิจัย

นักศึกษาผู้ใหญ่ หมายถึงผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนผู้ใหญ่ที่เปิดสอนตามหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่ ระดับสาม ระดับสี่ และระดับห้า ในภาคปลาย คือระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนเมษายน ปีการศึกษา 2518 ในกรุงเทพมหานคร

โรงเรียนผู้ใหญ่ หมายถึงโรงเรียนในกรุงเทพมหานครที่เปิดทำการสอนตามหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่ระดับสาม ระดับสี่ และระดับห้า ในภาคปลายปีการศึกษา 2518 สังกัด กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ค่าใช้จ่ายส่วนตัว หมายถึงค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร ภาคปลาย ปีการศึกษา 2518 เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาและการครองชีพ อันได้แก่ ค่าบำรุงการศึกษา ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าที่พักอาศัย ค่าอาหาร ค่าพาหนะไปกลับในการ เดินทางมาศึกษา ค่าเสื้อผ้า ค่ากิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

ค่าใช้จ่ายรายหัวต่อเดือน หมายถึงค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยของนักศึกษาผู้ใหญ่ เป็นรายเดือนระหว่างภาคเรียน ซึ่งมีอยู่ประมาณภาคเรียนละ 5 เดือน

ค่าใช้จ่ายรายหัวต่อภาคเรียน หมายถึงค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยของนักศึกษาผู้ใหญ่ ตลอดภาคเรียน เป็นระยะเวลาประมาณ 5 เดือน

ระดับการศึกษา หมายถึงชั้นการศึกษาของนักศึกษาผู้ใหญ่ มี 3 ระดับคือ ระดับสาม ระดับสี่ ระดับห้า